

100 OTÁZOK ODPOVEDÍ

postupy účtovania • účtovná jednotka

časové obdobie • účtovná sústava

register • dokument • kniha • zápis

účtovná závierka účet • výročná správa

PŮSTUPY V PŮ ÚČTOVNÍCTVO

1. Zákon o účtovníctve

Účtovné jednotky

Účtovné sústavy, dokla-
dy, zápisy a knihy

Účtovná závierka

Účtovná dokumentácia

Tvorba rezerv

2. Postupy účtovania v PÚ

Účtovné jednotky

Výdavky budúcich období

Príjmy budúcich období

Virtuálna mena

Opravné položky
k pohľadávkam

Oceňovanie majetku

Preddavky v cudzej mene

Osobitné účtovné
prípady

100 OTÁZOK ODPOVEDÍ

Účtovníctvo • Postupy

Vážení čitatelia!

Publikáciu 100 otázok a odpovedí venujeme problematike účtovania z po-
hľadu **zákona o účtovníctve** a tiež **postupov účtovania v sústave PÚ**.
Zákon o účtovníctve upravuje rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia úč-
tovníctva pre PO na území SR a za určitých podmienok aj pre FO podnikateľov.
Ako majú účtovné jednotky postupovať v rôznych situáciách sa dočít-
ate v názorných príkladoch.

Práve začíname distribúciu **nového XXVII. ročníka** mesačníka **Poradca
2022**, v ktorom pripravujeme komentované zákony po novelách: **Zákon-
ník práce, Hospodárska súťaž, Trestná zodpovednosť právnických
osôb, Verejné obstarávanie, DPH po novele, ZDP po novele** a ďalšie.

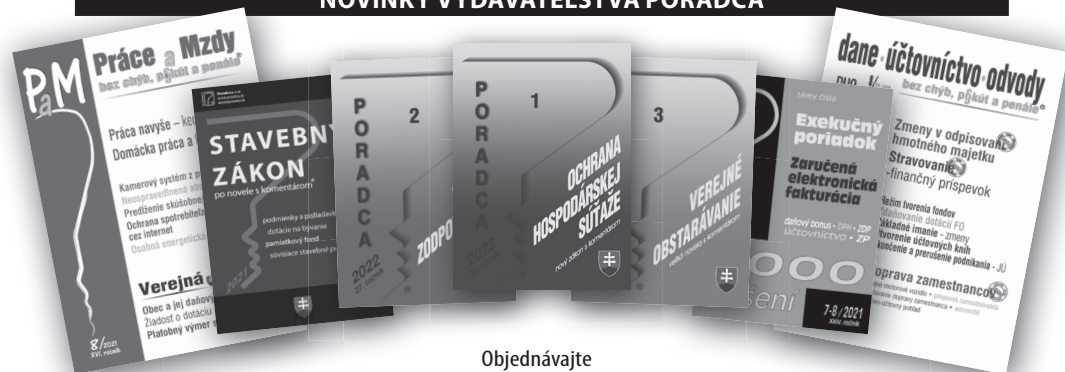
Aj naďalej si môžete nový ročník spolu s ďalšími publikáciami objednávať
na e-shope www.poradca.sk alebo prostredníctvom zákazníckeho centra.
Ponuku odborných publikácií sme rozšírili o: **Stavebný zákon – s ko-
mentárom po novelách, Trestné právo – po novelách 2021, Daňo-
vé a nedaňové výdavky 2021, Príručka mzdovej účtovníčky 2021**
a **Podvojný účtovníctvo**.

Všetky objednané publikácie Vám doručíme poštou alebo kuriérom.

Verím, že aj tentoraz Vám nová publikácia prinesie užitočné poznatky z úč-
tovníckej praxe. Želám Vám príjemné čítanie a slnečné leto.

Jarmila Blaščíková
odborná redaktorka

NOVINKY VYDAVATEĽSTVA PORADCA

Objednávajte

na tel.: 041/5652 871, 879, 0915 033 300, abos@poradca.sk, e-shop: www.poradca.sk

Zoznam otázok

1. Zákon o účtovníctve

Účtovné jednotky

1. Zatriedenie ÚJ	9
2. Podmienky zatriedenia ÚJ	9
3. Dlhodobý prenájom nehnuteľnosti a nájomné platené každoročne	10
4. Podmienky pre zatriedenie ÚJ	10
5. Nájomné platené každoročne za dlhodobý prenájom nehnuteľnosti	11
6. Testovanie zatriedenia ÚJ	11
7. Novovzniknutá ÚJ a jej zatriedenie	12
8. Poplatok za školenie	12
9. Paušál na telefón zaplatený vopred	12
10. Zatriedenie novovzniknutej ÚJ	13
11. Nájomné platené každoročne za dlhodobý prenájom nehnuteľnosti	13
12. Prenájom za vysielací čas v rozhlase	14
13. Zmena účtovného obdobia – oznámenie daňovému úradu	14

Účtovné sústavy, doklady, zápisy

14. Účtovanie pomocou pokladničnej knihy a knihy účet v banke	15
15. Prevod medzi účtami v bankách	15
16. Zlúčenie spoločností	16
17. Výber hotovosti do pokladnice z bankového účtu	17
18. Vklad hotovosti na bankový účet	17
19. Oprava účtovných výkazov v jednoduchom účtovníctve	17

Účtovná závierka

20. Overenie účtovnej závierky audítorom	18
21. Ocenenie prírastku valút kúpených v hotovosti za eurá v zmenárni	19
22. Ocenenie prírastku valút kúpených v komerčnej banke z bankového účtu vedeného v eurách	19
23. Inkaso pohľadávky v hotovosti – zahraničný odberateľ	20
24. Presun z eurového účtu na devízový účet	20
25. Preddavok v cudzej mene na dodávku tovaru	21
26. Preddavok v cudzej mene na dodáku tovaru – zúčtovanie	21
27. Ocenenie prírastku valút kúpených v komerčnej banke z bankového účtu vedeného v eurách	22
28. Preddavok v cudzej mene na pracovnú cenu v ocenení cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom	22
29. Stanovenie odpisov hmotného majetku	23
30. Zakúpenie dlhodobého nehmotného majetku	24
31. Softvér na účtovanie miezd	25

Účtovná dokumentácia

32. Chyba zistená v aktuálnom účtovnom období	26
33. Chyba zistená za bežné účtovné obdobie	26
34. Archivácia účtovných záznamov	28

35. Účtovné záznamy v technickej forme	29
--	----

Tvorba rezerv

36. Individuálna rezerva na záručné opravy	30
37. Zmluvnú pokutu	31
38. Demolácia	32

39. Tvorby rezervy na provízie	33
40. Cieľové odmeny a poistenie	34
41. Rezerva na odmeny	34
42. Účelová rezerva	35
43. Odber výrobkov	36
44. Súdne spory a tvorba rezervy	37
45. Externé náklady	38

2. Postupy účtovania v PÚ

Účtovné jednotky

46. Účtovný doklad pre zaúčtovanie vzniku záväzku	43
47. Úprava alebo tvorba rezerv v rámci upravujúcich závierkových účtovných prípadov	43
48. Faktúra aj tovar sú dodané v jeden deň	44
49. Úprava alebo tvorba opravných položiek v rámci upravujúcich závierkových účtovných prípadov	44
50. Tovar je dodaný v jeden deň, faktúra iný deň	45
51. Úprava alebo zaúčtovanie pohľadávok bez dokladu	45
52. Úprava alebo zaúčtovanie nevyfakturovaných dodávok	46
53. Náklady budúcich období	46
54. Komplexné náklady budúcich období	47
55. Účtovanie výdavku na módný katalóg	48
56. Kalendáre na rok 2021 vytlačené a distribuované v roku 2020	48
57. Veľkoplošná reklama zaplatená vopred	49
58. Nájomné platené vopred	49
59. Suma paušálu zaplatená vopred	50
60. Poplatok za školenie	50
61. Vysielač čas v rozhlas	51

Výdavky budúcich období

62. Zmluvne dohodnutý paušál	52
63. Výnosy budúcich období	52
64. Nájomné platené pozadu	53
65. Výnos za výrobu módného katalógu jeseň – zima 2020/2021	54
66. Kalendáre na rok 2021 vytlačené a distribuované v roku 2020	54
67. Nájomné prijaté vopred	55

Príjmy budúcich období

68. Marketingová štúdia	56
69. Nájomné prijaté pozadu	56
70. Zostavovanie účtovnej závierky účtovníckou firmou	57
71. Účtovanie u dodávateľa výrobkov, prác alebo služieb	58

Virtuálna mena

72. Obstaranie bitcoinu na verejnom trhu	59
73. Obstaranie bitcoinu individuálnym obchodom	59
74. Obstaranie virtuálnej meny ťažbou	60

Opravné položky k pohládkam

75. Účtovanie opravnej položky k pohládkam	61
--	----

76.	Opravná položka k pohľadávke, ktorú dlžník v nasledujúcom účtovnom období úplne splatí	62
77.	Odpisovanie DNM pre účely zákona o dani z príjmov	62
78.	Opravná položka k pohľadávke, ktorú dlžník v nasledujúcom účtovnom období splatí iba čiastočne	63
79.	Tvorba a použitie rezervy na nevyčerpané dovolenky	63
80.	Softvér na účtovanie miezd	64

Oceňovanie majetku

81.	Ocenenie prírastku valút kúpených v komerčnej banke z bankového účtu vedeného v eurách	65
82.	Technické zhodnotenie vykonané dodávateľským spôsobom na vlastnom DNM	65
83.	Dva druhy technického zhodnotenia vykonané na vozidle	66
84.	Ocenenie prírastku valút kúpených v komerčnej banke z bankového účtu vedeného v eurách	68
85.	Presun z účtu vedeného v € na účet vedený v CZK	68

86.	Prvá cena na ocenenie prírastku, prvá cena na ocenenie úbytku	69
-----	---	----

Preddavky v cudzej mene

87.	Nájomné v cudzej mene zaplatené vopred	70
88.	Zmena veriteľa	70
89.	Nevyfakturovaná dodávka v cudzej mene	71
90.	Preddavok v cudzej mene na dodávku tovaru	71

Osobitné účtovné prípady

91.	Zlúčenie dvoch spoločností, ktoré sú majetkovo prepojené	73
92.	Založenie spoločnosti	74
93.	Založenie spoločnosti jediným zakladateľom	75
94.	Rozpočítované náklady a výnosy boli dodržané, čiastková fakturácia	76
95.	Rozpočítované náklady a výnosy boli dodržané, fakturácia až po skončení zákazky	77
96.	Metóda nulového zisku	78
97.	Tvorba a použitie zákonného rezervného fondu v akciovnej spoločnosti	79

**VYDAVATEĽSTVO
PORADCA**
radí, rieši problémy
vydáva publikácie

www.poradca.sk

Vydavateľ
Poradca, s. r. o.
Pri Celulóžke 40,
Žilina
041/565 2983
IČO: 36371271

Zodpovedná redaktorka
Jarmila Blaščíková
redakcia@poradca.sk

Tlač
jún 2021
Doporučená cena: 9,80 eur

Objednávky
091 503 3300, 091 119 3135
041/565 2871, 2877, 2879
abos@poradca.sk
e-shop: www.poradca.sk
ISBN 978-80-8162-195-6

1. ZÁKON o ÚČTOVNÍCTVE

Úvod

Zákon o účtovníctve upravuje

- a) vedenie účtovníctva pre právnické osoby, zahraničné osoby, fyzické osoby, od 1. 10. 2020 aj pre obchodné spoločnosti a družstvo z dôvodu nariadenia dodatočnej likvidácie odo dňa obnovenia zápisu obchodnej spoločnosti a družstva v obchodnom registri do dňa výmazu obchodnej spoločnosti a družstva z obchodného registra z dôvodu skončenia dodatočnej likvidácie (zákon č. 390/2019 Z. z.),
- b) účtovnú závierku,
- c) register účtovných závierok.

Zákon o účtovníctve upravuje rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva pre právnické osoby, ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky, pre zahraničné osoby, ak podnikajú na území SR a za určitých podmienok aj pre fyzické osoby podnikateľov. Od 1. 10. 2020 sa zákon o účtovníctve vzťahuje aj na obchodné spoločnosti a družstvo počas dodatočnej likvidácie. Uvedené osoby pre účely zákona o účtovníctve sa považujú za účtovnú jednotku.

■ Právnické osoby

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje na právnické osoby, ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky. Zákon o účtovníctve

právnické osoby nedefinuje, ale odvoláva sa na ustanovenie § 18 Občianskeho zákonníka, v ktorom je právnická osoba vymedzená. Podľa tohto ustanovenia právnickú osobu možno vymedziť ako organizáciu osôb (fyzických alebo právnických) alebo majetku vytvorenú za určitým účelom, ktorej právo priznáva právnu subjektivitu. Právnickou osobou môže byť len subjekt, ktorý spĺňa zákonom predpísané podmienky na to, aby právnická osoba mohla vzniknúť. Právnická osoba predovšetkým musí byť zriadená, resp. založená, písomnou zmluvou alebo zakladacou listinou a musí vzniknúť, a to tým, že bude zapísaná do obchodného alebo iného zákonom určeného registra (zákon rozlišuje zriadenie právnickej osoby od jej vzniku).

Podľa § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

Združením FO alebo PO, ktoré majú právnu subjektivitu, **sú obchodné spoločnosti** (verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedze-

ným, akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie) a **družstvá**.

Medzi združeniami fyzických alebo právnických osôb patria aj **občianske združenia, spolky a odborové organizácie**, ak vznikli spôsobom ustanoveným v zákone č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. **Politické strany a politické hnutia** ako právnické osoby môžu vzniknúť za podmienok ustanovených v zákone č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov. Právnickými osobami sú tiež **cirkvi a náboženské spoločnosti** fungujúce v súlade so zákonom č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov. Do tejto skupiny právnických osôb možno zaradiť aj **samosprávne komory** (napr. Slovenská advokátska komora), ktoré majú skôr povahu osôb verejného práva. Korporáciami sú takisto aj **záujmové združenia právnických osôb** založené podľa § 20f a nasl. ObčZ.

Právnickou osobou nie je podnik (§ 5 ObchZ) a ani organizačná zložka podniku (odštepny závod). Definovanie organizačnej zložky ako „odštepny závod“ sa od 1. 10. 2020 ruší. **Pod podnikom** Obchodný zákonník rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. Hmotné zložky podnikania sú napr. stroje, zariadenia a pod., osobnými zložkami podniku sú zamestnanci podniku a nehmotnými zložkami podniku sú všetky nehmotné vlastnosti podniku, napr. logo, obchodné meno a pod. Možno konštatovať, že podnik je určitým celkom podnikateľskej činnosti, uskutočňovanej v rámci jedného podnikateľského subjektu. V § 7 ods. 3 ObchZ je zadaná **prevádzkareň**, ktorou sa rozumie priestor, v ktorom sa uskutočňuje určitá podnikateľská činnosť. Prevádzkareň musí byť označená obchodným menom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť názov prevádzkareň alebo iné rozlišujúce označenie. S prevádzkarňou ako takou sa stretávame aj v živnostenskom zákone, podľa ktorého prevádzkarňou je priestor, v ktorom sa prevádzkuje

ZÁKON č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník

§ 5

Podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.

§ 6

(1) Obchodným majetkom na účely tohto zákona sa rozumie súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených iných hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie.

(2) Na účely tohto zákona sa súbor obchodného majetku a záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním označuje ako obchodné imanie (ďalej len „imanie“).

(3) Čistým obchodným imaním je obchodný majetok po odpočítaní záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním.

(4) Vlastné imanie tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa podľa osobitného predpisu.

§ 7

Organizačná zložka podniku

(1) Organizačnou zložkou podniku sa rozumie organizačný útvar podniku podľa tohto zákona alebo osobitného zákona. Pri prevádzkovaní organizačnej zložky podniku sa používa obchodné meno podnikateľa s dodatkom, že ide o organizačnú zložku podniku.

živnosť, napr. výrobný závod, autoservis, kaderníctvo, reštaurácia a pod.

■ Iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon

Z iných subjektov sa za právnické osoby považujú štátne podniky, štátne peňažné ústavy, rozpočtové a príspevkové organizácie zriaďované ústrednými orgánmi štátnej správy, burzy, obecné podniky zriaďované obcami, právnické osoby zriaďované zákonom napr. Slovenská televízia, Slovenský rozhlas, Spoločenstvo vlastníkov bytov, Sociálna poisťovňa, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby atď. Podľa § 3 zák. č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách pozemkové spoločenstvo je právnická osoba podľa § 18 ods. 2 písm. d) ObčZ (iné subjekty).

■ Fyzické osoby podnikateľa

Zákon o účtovníctve sa vzťahuje aj na fyzické osoby, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa osobitného predpisu (zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v z. n. p.). To znamená, že ak fyzické osoby podnikateľa budú v peňažnom denníku účtovať o skutočných výdavkoch, ktoré vynaložili na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov, považujú sa za účtovné jednotky a v plnom rozsahu sa na ne vzťahuje zákon o účtovníctve.

■ Účtovná závierka

Zákon o účtovníctve upravuje aj rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky účtovných jednotiek.

Účtovná jednotka je povinná v súlade s uvedeným účtovníctvom zostavovať za účtovnú jednotku individuálnu účtovnú závierku § 17 (riadna alebo mimoriadna účtovná závierka) a 18 (priebežná účtovná závierka) alebo zostavovať individuálnu účtovnú závierku podľa § 17a (účtovná zvierka zostavená podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva). V prípadoch podľa § 22 a 22a zostavuje účtovnú závierku za skupinu účtovných jednotiek, bez ohľadu na ich sídlo (konsolidovaný celok), ako konsolidovanú účtovnú závierku. Do skupiny účtovných jednotiek patrí materská účtovná jednotka a všetky jej dcérske účtovné jednotky.

Účtovná jednotka teda zostavuje:

- riadnu účtovnú závierku,
- mimoriadnu účtovnú závierku,
- priebežnú účtovnú závierku, ak tak ustanovuje osobitný predpis,
- účtovnú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov,
- konsolidovanú účtovnú závierku.

Účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Zostavenie účtovnej závierky je jednou z podmienok úplnosti účtovníctva.

■ Register účtovných závierok

Zákomom č. 547/2011 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon o účtovníctve, sa s účinnosťou od 1. 1. 2012 predmet úpravy zákona o účtovníctve rozšíril o register účtovných závierok (§ 23, 23a, 23b, 23c a 23d), ako centrálného miesta ukladania účtovných závierok. Register je informačným systémom verejnej správy, správcom ktorého je